

Müdrik siyaseti, uzaqgörən fəaliyyəti ilə müasir Azərbaycanı zamanın sınaqlarından mətanətlə çıxaran, xalqının tərəqqisi namına bütün çətinliklərin öhdəsindən qətiyyətə gələn ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik tarixində xidmətləri əvəzsizdir. Ötan əsrin 70-ci illərində dahi liderin rəhbərliyi ilə respublikada bütün sahələr üzrə genişmiqyaslı islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanı yeni inkişaf mərhələsinə yüksəltmiş, beynəlxalq aləmdə integrasiya prosesi başlanmışdır. Mənali ömrünü xalqına həsr edən, azərbaycançılıq ideologiyasının banisi olan ulu öndər dünya azərbaycanlılarını bir məqsəd, bir amal uğrunda birləşdirmək üçün yorulmadan mübarizə aparmış, dövlətimizin gələcək yolunu, mövqeyini müəyyən etmişdir.

Ən yeni tarix:

cəsarət, fədakarlıq, xalqa bağışlanan ömür

1993-cü il iyunun 24-də Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin səlahiyyətləri Ali Sovetin sədri Heydər Əliyevə verilmişdir

Hər zaman xalqın mənafeyindən çıxış edərək dövlətə sədaqətlə, şərəfle xidmət edən ümummilli lider canından artıq sevdiyi Azərbaycanın dünyasının sayılan-seçilən ölkələri sırasına yüksəlməsi üçün bütün bacarığını sərf etmişdir. Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyununda ölkəmizə ikinci dəfə rəhbərliyə qaydışı ilə Azərbaycan adlı məmləkət dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsindən xilas oldu.

Müstəqilliyyinin bərpasının ilk illəri Azərbaycan üçün çətin sınaq dövrü oldu. Həkimiyətin səriştəsiz, dövlət idarəciliyindən xəbərsiz insanların elinə keçməsi nəticəsində respublikada özbaşınalıq, hərc-mərcilik hökm sürür, xaricdəki anti-Azərbaycan qüvvələrlə əlbir olan qruplar vəziyyətin gərginliyindən istifadə edir, məqsədli şəkildə qardaş qırğınnına sövg edilən xalq çıxılmaz vəziyyətə düşür, əzəli torpaqlarını itirir, soydaşlarımız zorla, zülüm və işğəncə ilə yurdyuvalarını tərk edirdilər. Ermənistan tərəfindən Qarabağın işgal miqyası günbegün genişlənir, mənfur düşmən başsız qalmış respublikanın yeraltı-yerüstü sərvətlərini talayırdı. Ölkə daxilində vətəndaş mühərbişinin qıqlıcmaları alovlanır, qanunsuz silahlı birləşmələr tərəfindən ayrı-ayrı bölgelərdə dövlət idarələrinə, yerli icra hakimiyyətlərinə silahlı hücumlar edilir, idarəetmə iflic vəziyyətə düşürdü. Bir tərəfdən erməni təcavüzü, digər tərəfdən daxildəki düşmənlər müstəqilliyyini yenice bərpa etmiş respublikanı müşkül, çıxılmaz vəziyyətə salmışdır. Lakin tarixin müxtəlif dönenlərində işgallara, soyqırımlarına, deportasiyalara məruz qalan Azərbaycan xalqı taleyini zamanın hökmüne buraxmadı, öz müqəddəratını həll etmək, zamanın bu ağır sınagından qurtulmaq üçün min illər boyu əhəmiyyətini, mahiyyətini itirməyəcək tarixi qərar verdi: ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə getirilməsi tələbi ilə xalq ayağa qalxdı. 1993-cü ilin 15 iyun tarixində Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi. Ulu öndər həmin gün parlamentin tarixi iclasında çıkış edərək demişdir: "Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirəm. Bu vəzifəni üzərimə götürürək öz məsuliyyətimi anlayıram və bunların hamisini rəhbər tutaraq əlimdən gələni edəcəyəm. Ali Sovetin sədri kimi Azərbaycan xalqının tarixi nailiyəti olan Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini qo-

rumağı, möhkəmləndirməyi, inkişaf etdirməyi özüm üçün əsas vezifələrdən biri hesab edirəm".

Ulu öndər Heydər Əliyev Ali Sovetin sədri kimi ilk gündən ölkədə sabitliyin təmin olunması, hərc-mərciliyin, özbaşınalığın qarşısının alınması istiqamətində gərgin fəaliyyətə başladı. İctimai-siyasi həyatdakı gərginliyin aradan qaldırılması üçün təxiresalınmaz tədbirlər görüldü. Əbülfəz Elçibəy belə ağır, böhranlı günlərdə dövlət orqanlarının rəhbərlərinə xəbər vermədən hakimiyyət postunu tərk edərək Naxçıvan Muxtar Respublikası Ordubad rayonunun Kələki kəndinə getdi. Ulu öndər Heydər Əliyev sonralar müsahibələrinin birində bu barədə demişdir: "Prezident Əbülfəz Elçibəy iyunun 17-dən 18-nə keçən gecə xəlvəti, heç kəsə, o cümlədən də mənə xəbər vermədən təyyarə ilə Bakıdan çıxıb getmişdir. Halbuki təyyarə Bakıdan uçmazdan bir saat əvvəl biz bir yerdə idik. Yalnız səhər bize məlum oldu ki, onun təyyarəsi Naxçıvana enmişdir, buradan prezidenti Xalq Cəhəbəsinin üzvləri dağ kəndi Kələkiyə aparmışlar. O, indiyədək oradadır. Mən iyunun 18-dən 24-dək Əbülfəz Elçibəylə telefonla daim danışıqlar aparmışam, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının prezidenti başda olmaqla ziyalılarının nümayəndələrinin böyük bir qrupu - akademiklər, professorlar, yaçıclar, ağsaqqallar mənim təşəbbüsümə oraya getmişlər... O, dəvətimizi qəbul etmədi, onunla razılaşmadı və indiyədək Kələki kəndində qalır. Prezidentin, demək olar ki, bütün vəzifələrinin Ali Sovetin sədrinə həvalə edilməsi haqqında fərmani da elə onun özü imzalamış, öz fərmaniyla yalnız vətəndaşlığı qəbul və qanunların imzalanması hüquqlarını özündə saxlamışdır. Qalan hər şeyi o, Azərbaycan Ali Sovetinin sədrinə həvalə etmişdir".

1993-cü il iyunun 24-də Milli Məclis Prezident səlahiyyətlərinin Ali Sovetin sədri Heydər Əliyevə verilməsi barədə qərar qəbul etdi. Həmin ilin 3 oktyabr tarixində ulu öndər ümumxalq səsverməsi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

Məhz belə mürəkkəb bir vəziyyətdə xalqın təkidli çağırışı ilə respublika rəhbərliyinə qayidian, xalqını və dövlətini böyük təhlükələrdən xilas edən, müstəqil Azərbaycan dövlətini qurmaq missiyasını "Ömrümüz qalan hissəsinə də xalqıma bağışlayıram" söylemək-lə həyata keçirməyə başlayan Heydər Əliyev vətən-

daş qarşidurmasının, xaos və anarxiyanın, cəmiyyətdə artan iqtisadi, siyasi və mənəvi-psixoloji gərginliyin qarşısını məharətlə, fədakarlıqla aldı. Bu tarixi qayıdış ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olmasına, müstəqil dövlət quruculuğuna, respublikamızda sosial-iqtisadi dırçılış, ölkəmizin müstəqil siyaset yürüdərək dünya birliyində mövqeyini gücləndirməsinə böyük təkan verdi.

Heydər Əliyev, ilk növbədə, ölkədə rəhbərliyi ələ keçmiş səriştəsiz "siyasişərin" yol verdiyi səhvələri düzəltməyə başladı və ölkənin daxili və xarici siyasetində mövcud olan yanlışlıqları yoluna qoydu. Xalqın mənafeyinin qorunmasına yönəlmüş islahatlar həyata keçirildi. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq aləmdə yeri, nüfuzu beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri müəyyənəşdirildi. Ölkənin ümummilli mənafelərini müdafiə etmək, bütün sahələrdə inkişafa nail olmaq, xalqın, dövlətin təhlükəsizliyini təmin etmək ən vacib məsələ olaraq qarşıya qoyuldu və bu siyaset ulu öndərin Azərbaycana rəhbərliyinin son gününə qədər məqsədyönlü, düşünülmüş şəkildə həyata keçirildi.

Ulu öndərin hakimiyyətə qaydışı xalqın istək və arzusunun təzahürü idi. Azərbaycan xalqı müstəqillik yolunda inamı nümayiş etdirdi, istiqlaliyyəti qoruyub saxlamaq üçün yalnız və yalnız dahi oğlunun düşünülmüş, məqsədyönlü siyasetinə arxalandı, ona etimad göstərdi. Bu böyük qayıdış xalqda rahatlıq, arxayınlıq, güven yaratmaqla bərabər, həm daxilde, həm də xaricdəki düşmən qüvvələrin kirli planlarını alt-üst etdi. Azərbaycanın müstəqilliyini istəməyən, onun zəngin təbii ehtiyatlarını mənimsəmək üçün torpaqlarını bele satan alçaq niyyətli şəxsler arṭıq anlamağa başladılar ki, Azərbaycan sahibsiz, böhran burulğanında boğulan bir respublika deyil, ona dünyaşöhrətli siyasetçi, müdrik lider Heydər Əliyev rəhbərlik edir.

Ümummilli Liderimizin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdış dövlətimizi, xalqımızı mövcud təhlükələrdən hifz etməklə yanaşı, həm də respublikamızın gələcək yolu, dövlət siyasetini müəyyənəşdirdi ki, bu gün Cənubi Qafqazın lider dövləti olan Azərbaycan həmin siyasetin bəhrəsini görür.